

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)
Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ**

Κείμενο 1

Η εθνική πολιτική για την ισότητα των φύλων 2010-2013

Ο «Οδηγός Εφαρμογής του Προτύπου Συστήματος Ένταξης της Ισότητας των Φύλων (ΣΕΙΦ) στις Πολιτικές των Υπουργείων» για την εκπόνηση προγραμμάτων από τα Περιφερειακά Προγράμματα Ισότητας των Φύλων δημιουργήθηκε το 2011. Δίνεται απόσπασμά του για τις ανάγκες της εξέτασης.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (ΓΓΙΦ), ως ο κατεξοχήν αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς, έχει σχεδιάσει και υλοποιεί το Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013 (www.isotita.gr).

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει σύνολο μέτρων που προωθούν την ισότητα των φύλων σε όλο σχεδόν το φάσμα των πολιτικών παρεμβάσεων, καθώς και ενέργειες ενίσχυσης των μηχανισμών άσκησης πολιτικής στη νομοθεσία, την πολιτική, την οικονομία, την αγορά εργασίας, την κοινωνία και τον πολιτισμό. Το Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013 σχεδιάστηκε με γνώμονα τέσσερις (4) βασικούς στρατηγικούς στόχους: α) την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των γυναικών μέσω της προαγωγής της ισότητας των φύλων και του προσανατολισμού των παρεμβάσεων στις ομάδες γυναικών με πολλαπλές διακρίσεις, β) την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, γ) τη στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και της οικονομικής τους αυτοτέλειας, και δ) την αξιοποίηση της πολιτιστικής δημιουργίας για την ενίσχυση της καλλιτεχνικής δημιουργίας των γυναικών και την ανάδειξη του στόχου της ισότητας των φύλων. [...]

Οι εξειδικευμένες πολιτικές ισότητας των φύλων που αναπτύσσει η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων γίνονται περισσότερο αποτελεσματικές, όταν ο στόχος της ισότητας ενταχθεί παράλληλα και

σε όλες τις δημόσιες πολιτικές που συγκροτούν το σύνολο του κυβερνητικού έργου. [...]

Κείμενο 2

Προκαταλήψεις και στερεότυπα

Η Σώτη Τριανταφύλλου δημοσίευσε το κείμενο στο περιοδικό ΓΥΝΑΙΚΑ, τεύχος 47, Απρίλιος 2012, και στις 26.03.2012 στη σελίδα Απόψεις της εφημερίδας Καθημερινή. Δίνεται απόσπασμα για τις ανάγκες της εξέτασης.

Τον τελευταίο καιρό αποφάσισα να σημειώνω τις προκαταλήψεις που ακούω σε συζητήσεις ή που συναντώ στην καθημερινότητα. Για παράδειγμα, σημείωσα μια σκηνή σ' ένα εστιατόριο, όπου κάθισα με μια ηλικιωμένη φίλη μου. Ο σερβιτόρος την αποκάλεσε «γιαγιά» («Τι να σας φέρω γιαγιά;») και εξεπλάγην όταν εκείνη αντέδρασε λέγοντάς του ότι δεν είναι η γιαγιά του. Αυτού του είδους η οικειότητα προέρχεται από την αντίληψη ότι τα ηλικιωμένα άτομα δεν είναι άντρες και γυναίκες, αλλά παππούδες και γιαγιάδες. Δηλαδή προέρχεται από την αντίληψη ότι οι ηλικιωμένοι δεν έχουν φύλο και ότι ορίζονται από τη συγγένειά τους με νεότερους ανθρώπους. [...]

Από την άλλη, μερικές προκαταλήψεις είναι ανώδυνες. Ενώ προσπαθώ να ανοίξω μια βαριά μεταλλική πόρτα, επεμβαίνει ένας κύριος, την ανοίγει και μου χαμογελάει με συγκαταβατικότητα. Γι' αυτόν, είτε τραβάω μια πόρτα που πρέπει να σπρώξω, είτε σπρώχνω μια πόρτα που πρέπει να τραβήξω, είτε δεν έχω αρκετή δύναμη για να κάνω ούτε το ένα ούτε το άλλο. Δηλαδή οι γυναίκες δεν μπορούν να ανοίξουν πόρτες! Επίσης μπερδεύονται με τα κουμπιά των ασανσέρ και με οτιδήποτε μηχανικό και τεχνολογικό.

Κάθε προκατάληψη έχει βεβαίως τις δικαιολογίες της, το στατιστικό της δυναμικό. Ωστόσο η μετατροπή μιας μεμονωμένης αρνητικής εμπειρίας σε γενική πεποίθηση είναι ένδειξη περιορισμένου ορίζοντα. Πολλοί ηλικιωμένοι δεν ακούνε καλά· όμως αυτή η παρατήρηση δεν αρκεί για να ουρλιάζουμε όταν τους μιλάμε, αρθρώνοντας τις συλλαβές μία-μία ώστε να μας ακούνε. Κοντολογίς, δεν είναι όλοι οι ηλικιωμένοι κουφοί, όπως δεν είναι όλες οι γυναίκες ανίκανες να αποφασίσουν αν μια πόρτα ανοίγει με σπρώξιμο ή με τράβηγμα.

Σημειώνοντας τις προκαταλήψεις, γίνομαι όλο και πιο αισιόδοξη. Θυμάμαι πως όταν ήμασταν μικροί ο ξάδερφός μου ο Τζίμι, που ζούσε στο Μέμφις του Τενεσί, έλεγε με μορφασμό αηδίας ότι «οι νέγροι μυρίζουν άσχημα». Χρησιμοποιούσε τη λέξη «νέγροι», που δεν πολυακούγεται πια. Με το πέρασμα του χρόνου ο Τζίμι όμως άλλαξε: πριν από λίγες ημέρες είδαμε μαζί στο Μπρόντγουεϊ ένα μιούζικαλ με τον προσφυή τίτλο «Μέμφις», στο οποίο ένας λευκός ντισκ τζόκεϋ ερωτεύεται μια μαύρη τραγουδίστρια. Ο πρώην «ρατσιστής» νεαρός από τον Νότο έχει εξελιχθεί σε έναν ώριμο, μετριοπαθή ενήλικα που ψήφισε τον Ομπάμα. Επίσης δεν θυμάται τα περί δυσάρεστης μυρωδιάς - οι νεανικές μας πλάνες είναι πιο δυσάρεστες από τις μυρωδιές.

Αυτό που συμβαίνει με την ωρίμανση των ανθρώπων συμβαίνει και με την ωρίμανση των κοινωνιών. Όταν ήμουν νέα, οι ενήλικες πίστευαν ότι όλοι οι νέοι είχαμε παρασυρθεί στον ωκεανό του σεξ, των ναρκωτικών και του ροκ - «πού οδεύομεν!». Σήμερα, παρ' ό,τι ο δρόμος προς την ωριμότητα είναι μακρύς, οι πολίτες μάλλον διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στα άτομα και αποφεύγουν τις υπεραπλουστεύσεις και τις γενικεύσεις. Η ενημέρωση, τα ταξίδια, η πρόοδος της ίδιας της ανθρώπινης ιστορίας τοποθετούν τον καθένα μας μπροστά στις προκαταλήψεις του.

Κείμενο 3

Διάλογοι σε φωτεινό καφενείο

Το απόσπασμα από το διήγημα Δημήτρη Νόλλα (1940 -) που ακολουθεί γράφτηκε μετά τις βομβιστικές επιθέσεις στο Παρίσι το 2015, Πηγή: lifo.gr .

«Άκουσε, φίλε μου», είπε ο Τζελούλ και στράφηκε στον Μίλτο, «Είναι κάτι που απουσιάζει από τη σύγχρονη κοινωνία και εκτρέφει όλη αυτή τη βία. Έχουμε εμείς οι ίδιοι εξορίσει το Ιερό απ' τη ζωή μας κι έχουμε ευθύνη γι' αυτό. Κι όταν το Ιερό απουσιάζει, θεμελιώνεται το θηριοτροφείο. [...] Όλες οι θρησκείες, όλα τα μεγάλα Πιστεύω, διαβάζονται και έτσι και αλλιώς. Το ζήτημα είναι ο τρόπος που μοιράζεσαι τον θείο λόγο μαζί με μένα: με τον άλλον, με τον συνάνθρωπό σου. Είναι ζήτημα σχέσης, αν με καταλαβαίνεις. Όλο το παιχνίδι σ' αυτό το σημείο παίζεται. Ξέρεις», είπε κι έσκυψε μπροστά σαν να συνέχιζε να του λέει κάτι εμπιστευτικό και αποκλειστικά στον Μίλτο, «γεννήθηκα και μεγάλωσα στην

Γκάφσα¹, κάτω στο Νότο. Δυο βήματα απ' την πόλη μου αρχίζει η Σαχάρα. Εκεί γύρω, μέσα στην έρημο, ζούσε ένας ασκητής σαν κι αυτούς που φυτρώνουν ένα σωρό στη Μεσόγειο, το ξέρεις... Δίδασκε και συνήθιζε να λέει σ' όποιον ήθελε να τον ακούσει, πως οι ανθρώπινες διαφορές όσο μεγάλες κι αν είναι, διαφορές κοινωνικές, γλωσσικές, φυλετικές, οτιδήποτε, όσο άσχημες και φαρμακερές και να είναι, λύνονται ή με την αγάπη ή με το μαχαίρι. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος έλεγε, ή με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο. Έτυχε να τον ακούσω μια φορά και κατάλαβα πως στη ζωή είσαι υποχρεωμένος να επιλέξεις. Όταν έχεις ακούσει αυτόν τον λόγο, είναι ο ίδιος σου ο εαυτός που σε καλεί ν' αποφασίσεις τι θα διαλέξεις». Τώρα στράφηκε προς όλους μας και μίλησε με μια ήπια πειθώ, περισσότερο γαλήνιος και βέβαιος για τον εαυτό του απ' όσο χτες όταν ανέπτυσε το θέμα της εργασίας του, μπροστά σ' εκείνο το πλήθος των κριτών του. «Όλοι σας γνωρίζετε, πως όταν παντρευτήκαμε με τη Δάφνη, εγώ μουσουλμάνος, εκείνη χριστιανή, πέσανε πάνω μας οι οικογένειές μας να μας φάνε. Να μας αλλάξουν τα μυαλά· μάλλον την απόφασή μας θέλανε ν' αλλάξουν. Ξέρετε, αρχίσαν όλες αυτές τις βλακίες και πώς θα μεγαλώσουν τα παιδιά σας, και τι θα τους λέμε για τον Θεό κι άλλα πολλά. Το σημαντικότερο όμως, που δεν λέγανε, ήταν πως για την αγάπη δεν είχανε ούτε μισή κουβέντα να πούνε. Τσιμουδιά, κανείς δεν μπορούσε να σκεφτεί έναν λόγο για την αγάπη. Εμείς, είπε φανερά συγκινημένος και κράτησε το χέρι της Δάφνης, κάνοντας μια κίνηση αμηχανίας να κρύψει τα αισθήματά του, «εμείς είπαμε, οδηγό της ζωής μας θα έχουμε την αγάπη· έτσι αποφασίσαμε, γι' αυτό και δεν βάλαμε όρους σχετικά με την πίστη του καθενός μας. Ξέρω, στην Γκάφσα ή στη Λάρισα, ακούγεται ουτοπικό κάτι τέτοιο, αλλά εμείς βρήκαμε τον τρόπο και τον τόπο να το κάνουμε πραγματικό».

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Σε 60 περίπου λέξεις να εκθέσεις το θεματικό κέντρο του Κειμένου 2 (μονάδες 5) και την θέση της συγγραφέα επί του θέματος (μονάδες 10).

Μονάδες 15

¹ Περιοχή της Τυνησίας

Ερώτημα 2° (μονάδες 10)

α. Στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1 ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται ο λόγος είναι η διαίρεση. Να εξηγήσεις με συντομία τη λειτουργία της παραπάνω επιλογής. (μονάδες 4) β. Να αναζητήσεις δύο λόγους για τους οποίους στην εισαγωγή του Κειμένου 2 η συγγραφέας επιστρατεύει την παράθεση ενός προσωπικού βιώματος (μονάδες 6).

Μονάδες 10

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

Να μετατρέψεις στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 τη σύνταξη από ενεργητική σε παθητική (μονάδες 6) και να παρατηρήσεις τις αλλαγές που σημειώνονται στο ύφος λόγου στο ζητούμενο χωρίο (μονάδες 4).

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Να αναπτύξεις το θέμα που κατά τη γνώμη σου πραγματεύεται το Κείμενο 3, να στηρίξεις την ερμηνεία σου σε τρεις κειμενικούς δείκτες και να εκφράσεις την προσωπική σου άποψη για την απόφαση του Τζελούλ και της Δάφνης. (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15